

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 126/2018-42

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. júna 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej, sudcov Petra Brňáka a Milana Lalíka o sťažnosti obchodnej spoločnosti TRANSAKTA Bratislava, a. s., Námestie 1. mája 3, Bratislava, zastúpenej HAVEL & PARTNERS s. r. o., advokátska kancelária, Žižkova 7803/9, Bratislava, v menej ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Ondřej Majer, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Cb 72/2011 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti TRANSAKTA Bratislava, a. s., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Cb 72/2011 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Cb 72/2011 p r i k a z u j e k o n ať bez zbytočných p r i e ť a h o v.

3. Obchodnej spoločnosti TRANSAKTA Bratislava, a. s., p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Okresný súd Piešťany p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Piešťany j e p o v i n n ý nahradiť obchodnej spoločnosti TRANSAKTA Bratislava, a. s., trovy konania v sume 390,50 € (slovom tristodeväťdesiat eur a päťdesiat centov) na účet advokátskej kancelárie HAVEL § PARTNERS s. r. o. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. apríla 2018 elektronicky doručená s'ťažnosť obchodnej spoločnosti TRANSAKTA Bratislava, a. s., Námestie 1. mája 3, Bratislava (ďalej len „s'ťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných p r i e ť a h o v podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Cb 72/2011 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Zo s'ťažnosti a z jej príloh vyplýva, že na okresnom súde je na základe s'ťažovateľkinej žaloby z 31. mája 2011 vedené napadnuté konanie o určenie neplatnosti uznesení č. 01/2011, 03/2011, 04/2011, 06/2011 a č. 07/2011 prijatých na mimoriadnom valnom zhromaždení žalovaného 4. apríla 2011 (ďalej len „uznesenia“). Zákonná sudkyňa

spornú vec rozhodla rozsudkom, ktorým žalobu zamietla. Následne na odvolanie sťažovateľky bola vec rozhodnutím Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 21 Cob 152/2014-533 z 30. novembra 2015 vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Podľa názoru sťažovateľky po vrátení veci odvolacím súdom okresný súd v podstate prestal v namietanom konaní efektívne a bez prietáhov postupovať a konanie je už viac ako dva roky bez akéhokoľvek relevantného úkonu.

3. Sťažovateľka následne zhodnotila priebeh pojednávania vo veci a uviedla, že od vrátenia veci krajským súdom dosiaľ sa nekonalo žiadne pojednávanie, hoci ho zákonná sudkyňa nariadila už trikrát. Pojednávania nariadené na 5. október 2017 a 12. december 2017 boli zrušené z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne a pojednávanie nariadené na 6. marec 2018 bolo zrušené z dôvodu ospravedlnenia právneho zástupcu žalovaného. Sťažovateľka v sťažnosti zároveň popísala spôsob, akým bola oboznámená so zrušením súdnych pojednávania. O zrušení pojednávania, ktoré sa malo konať 12. decembra 2017, sa dozvedela až priamo pred pojednávacou miestnosťou okresného súdu od asistentky senátu bezprostredne pred jeho konaním. Formálne oznámenie o zrušení termínu pojednávania prostredníctvom elektronickej komunikácie bolo právnomu zástupcovi sťažovateľky doručené až následne po návrate z neuskutočneného pojednávania. Taktiež bolo zrušené aj pojednávanie, ktoré sa malo konať 6. marca 2018, a sťažovateľka sa o zrušení termínu daného pojednávania dozvedela len deň pred jeho konaním. Na základe uvedeného postupu okresného súdu sťažovateľka nadobudla pochybnosti o nezaujatosti zákonnej sudkyne v predmetnej veci, preto 12. marca 2018 podala námietku zaujatosti, v ktorej požiadala zákonnú sudkyňu z pojednávania a rozhodovania v danej veci vylúčiť. O uplatnenej námietke zaujatosti nebolo dosiaľ rozhodnuté.

4. Sťažovateľka v sťažnosti ďalej poukázala na skutočnosť, že opakovane podávala sťažnosti na prietahy v napadnutom konaní. Na prvú sťažnosť sťažovateľke odpovedala predsedníčka okresného súdu a oznámila jej, že sťažnosť na prietahy je oprávnená. Napriek danému oznámeniu k prejednávaniu a rozhodnutiu veci nedošlo. Sťažovateľka preto opätovne podala novú sťažnosť na prietahy v konaní. Predsedníčka okresného súdu tentoraz vôbec

nekonštatovala oprávnenosť alebo neoprávnenosť sťažnosti, iba stručne uviedla, že po ukončení práceneschopnosti zákonná sudkyňa bezodkladne nariadi termín pojednávania. Ani po vybavení druhej sťažnosti na prietahy k prejednaniu a rozhodnutiu veci nedošlo. Z uvedeného dôvodu preto sťažovateľka 18. januára 2018 podala predsedovi krajského súdu sťažnosť na postup okresného súdu a žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti predsedníčkou okresného súdu. Predseda krajského súdu v odpovedi na sťažnosť sp. zn. Spr 73/18 z 15. februára 2018 konštatoval, že sťažnosť bola v celom rozsahu opodstatnená a že predsedníčka okresného súdu neprijala účinné opatrenia na odstránenie nedostatkov.

5. Podľa názoru sťažovateľky okresný súd v danej veci nepostupuje v zmysle základných procesných princípov a nekoná bez zbytočných prietahov. Nekonáním okresného súdu tak dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako i práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

6. Sťažovateľka konštatovala, že neustále prietahy okresného súdu v napadnutom konaní nie je možné ďalej akceptovať, pretože napadnuté konanie o určenie neplatnosti uznesení mimoriadneho valného zhromaždenia prebieha od roku 2011 (teda takmer 7 rokov), pričom vo veci sa stále dlhodobo nekoná. Keďže v predmetnej veci nebolo právoplatne rozhodnuté, sťažovateľka tak bola nútená z rovnakých právnych dôvodov napadnúť uznesenia aj nasledujúcich valných zhromaždení. Nasledujúce súvisiace konanie je vedené na okresnom súde pod sp. zn. 11 Cb 98/2011, pričom toto konanie okresný súd prerušil až do právoplatného ukončenia predmetnej veci. Súdená vec v napadnutom konaní tak má právny vplyv aj na ďalšie súdne konania a strany sporu sú tak dlhodobo vystavené stavu právnej neistoty.

7. Nadväzne na už uvedené sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vo veci samej takto rozhodol:

„Základné práva spoločnosti TRANSAKTA Bratislava, a.s., právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, právo na prejednanie veci

v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 11Cb/72/2011 porušené boli.

Okresnému súdu Piešťany sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 11Cb/72/2011 konal bez zbytočných prieťahov.

Spoločnosti TRANSAKTA Bratislava, a.s. sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 1.000,-EUR, ktoré je Okresný súd Piešťany povinný zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Okresný súd Piešťany je povinný uhradiť spoločnosti TRANSAKTA Bratislava, a.s. trovy právneho zastúpenia v sume 390,50,-EUR na účet jej právneho zástupcu, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

8. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistil, že sú splnené všetky ústavné a zákonné predpoklady na prijatie sťažnosti sťažovateľky na ďalšie konanie, a preto ju uznesením č. k. I. ÚS 126/2018-20 z 12. apríla 2018 prijal na ďalšie konanie [§ 25 ods. 1 a 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

9. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 13. apríla 2018 predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrila k otázke vhodnosti ústneho pojednávania, a zároveň ju vyzval, aby sa vyjadrila k sťažnosti.

10. Predsedníčka okresného súdu vo svojom stanovisku sp. zn. Spr. 254/18 doručenom ústavnému súdu 28. mája 2018 popísala doterajší priebeh napadnutého konania okresného súdu špecifikovaním jednotlivých procesných úkonov, ktoré boli v napadnutom konaní vykonané. Následne uviedla dôvody, prečo bola vec opakovane prerozdelená viacerým zákonným sudcom, a uviedla tieto relevantné skutočnosti:

«K nekonaniu nariadených pojednávanií z dôvodu práceneschopnosti sudkyne J [REDACTED]

[REDACTED] uvádzam, že táto bola v obdobiach od 27.09.2017 do 06.10.2017, od

11.12.2017 do 15.12.2017, od 15.01.2018 do 25.01.2018, od 20.02.2018 do 01.03.2018 a následne od 13.03.2018 doposiaľ práceneschopná.

K vyjadreniu sťažovateľa o neoznámení nekonania nariadeného termínu pojednávania dňa 12.12.2017 uvádzam, že sudkyňa bola práceneschopná od 11.12.2017, teda len deň pred konaním pojednávania, pričom ak sudkyňa oznámila túto skutočnosť až v priebehu dňa, nebolo objektívne možné oznámiť zrušenie termínu náležite vopred. Práceneschopnosť sudcu nevie vopred ovplyvniť, preto mám za to, že k zrušeniu termínom pojednávania prišlo z objektívnych dôvodov. Okrem toho sudkyňa [REDAKOVANÉ] je od 13.3.2018 dlhodobo práceneschopná, preto bol spis po viac ako 6 týždňovej neprítomnosti sudkyne prerozdelený zastupujúcemu sudcovi [REDAKOVANÉ], ktorý po naštudovaní veci posunul nariadený termín pojednávania na skorší dátum, ako bol pôvodne nariadený, a to na 2.7.2018.

K vyjadreniu sťažovateľa, že vyjadrenie pred termínom pojednávania 6.3.2018 bolo súdu doručené už 16.2.2018, uvádzam, že z dôvodu zmien v obsadení asistentky v senáte [REDAKOVANÉ], jej asistentka až dňa 5.3.2018 zaslala právnenému zástupcovi žalovaného vyjadrenie žalobcu zo dňa 19.02.2018 na vyjadrenie, následne mu volala, či súhlasí s termínom pojednávania, ktoré sa má uskutočniť 06.03.2018, pričom tento žiadal o odročenie, nakoľko sa k vyjadreniu nestihne vyjadriť.

Vo vzťahu k vyššie opísaným okolnostiam ako aj jednotlivým úkonom súdu a strán v konaní považujem žiadanú sumu primeraného finančného zadosťučinenia za vysokú.»

11. Predsedníčka okresného súdu ďalej vo svojom vyjadrení poukázala na rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky č. k. 16 Kss 9/2013-91 z 20. marca 2014, kde disciplinárny senát pri hodnotení prieskumov v konaniach z hľadiska porušenia povinností sudcu a jeho prípadného disciplinárneho previnenia uviedol, že „činnosť každého sudcu má svoje limity a po nikom nemožno požadovať, aby sa nie krátkodobo, ale trvale pracovne prepínal, vystavoval sa nezvládnuteľným stresom a v prospech nadštandardného plnenia pracovných úloh dlhodobo úplne potláčal svoj súkromný život. Sudca preto nemôže byť uznaný disciplinárne zodpovedným za to, že je dlhodobo značne vyťažovaný a v dôsledku toho jednoducho nie je schopný robiť všetky

potrebné úkony bezodkladne tak, ako by zodpovedalo potrebám každého jednotlivého konania a najmä záujmom účastníkov na čo možno najrýchlejšom rozhodnutí vo veci.“. Zároveň v zmysle § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde súhlasila s upustením od ústneho pojednávania v predmetnej veci.

12. Právny zástupca sťažovateľky vo svojom stanovisku k vyjadreniu predsedníčky okresného súdu doručenom ústavnému súdu 7. júna 2018 uviedol:

«Úvodom stanoviska Sťažovateľa sa žiada konštatovať, že Sťažovateľ sa nestotožňuje so závermi Okresného súdu uvedenými v predmetnom Vyjadrení, ako uvádzame ďalej. Rovnako považujeme za nenáležitý aj odkaz Okresného súdu vo Vyjadrení na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 16 Kss 9/2013-91 z 20.03.2014, ktorý v danom prípade zrejme nemá ani bližšiu právnu relevanciu k súdenej veci, keďže predmetom konania na Ústavnom súde SR nie je disciplinárne previnenie sudcu. Sťažovateľ má za to, že v predmetnej súdnej veci na Okresnom súde vznikali/vznikajú neodôvodnené prietahy v konaní, a to ako v prvoinštančnom konaní pred rozhodnutím odvolacieho súdu, tak i v prvoinštančnom konaní po zrušení rozhodnutia Okresného súdu a vrátení veci na nové prejednanie a rozhodnutie veci Okresnému súdu. Po vrátení veci odvolacím súdom je Okresný súd v podstate nečinný a svoj procesný postup vedie absolútne neefektívnym spôsobom. Zmeny v pridelení zákonného sudcu nemožno považovať za efektívny postup súdu. Toto súdne konanie pritom trvá už 7 rokov.

Dávame do pozornosti Ústavného súdu SR, že v danom prípade (i.) bol súdny spis po podaní žaloby opakovane (5x) pridelený inému zákonnému sudcovi... (ii.) od zrušenia prvostupňového rozhodnutia dňa 30.11.2015 odvolacím súdom a vrátení veci, nevykonal Okresný súd žiadny relevantný procesný úkon a nekonalo sa ani žiadne pojednávanie, (iii.) naposledy bolo nariadené pojednávanie opäť odročené, avšak paradoxne odročené na skorší termín, (iv.) Sťažovateľ bol nútený opakovane podávať sťažnosti na prietahy Okresného súdu, pričom niektoré neboli ani náležite vybavené.

Nedostatky v procesnej činnosti Okresného súdu konštatoval aj nadriadený Krajský súd v Trnave, ktorý na podnet Sťažovateľa preskúmaval postup Okresného súdu v danej veci a spôsob vybavenia sťažnosti predsedníčkou Okresného súdu. Predseda Krajského

súdu v Trnave v odpovedi... uvádza, že „...Vaša sťažnosť je v celom rozsahu opodstatnená a stotožňujem sa aj s vaším tvrdením, že predsedníčka okresného súdu Piešťany neprijala účinné opatrenia na odstránenie nedostatkov. ...Na základe týchto skutočností považujem sťažnosť v celom rozsahu za opodstatnenú a s predsedníčkou Okresného súdu Piešťany bude vykonaný osobný pohovor, kde bude poučená, že ak v takýchto závažných prípadoch nebude vyvodzovať osobnú zodpovednosť u kompetentných pracovníkov bude musieť voči nej osobnú zodpovednosť vyvodiť predseda krajského súdu pre riadne neplnenie úloh predsedu súdu.“ Žiada sa dodať, že ani po tomto stanovisku nadriadeného súdu nedošlo na Okresnom súde k náprave a prejednávaniu a rozhodnutiu danej veci bez zbytočných prieťahov.

Dovoľujeme si preto opätovne poukázať, že po vrátení veci odvolacím súdom Okresný súd v podstate prestal v predmetnom súdnom konaní efektívne a bez prieťahov postupovať a konanie je už v podstate od roku 2015 bez akéhokoľvek relevantného úkonu, pričom sa doposiaľ nekonalo žiadne pojednávanie vo veci. Máme za to, že túto skutočnosť nie je možné ospravedlniť ani opakovanou práceneschopnosťou Zákonnej sudkyne...

Podľa Sťažovateľa, zrušovanie nariadených pojednávaní a nariadovanie nových termínov pojednávania ako i zmeny v pridelení zákonného sudcu nemožno považovať za relevantnú procesnú aktivitu Okresného súdu, ktorá by mohla odôvodňovať enormnú dĺžku predmetného konania. Rovnako ani skutková a právna zložitost' danej právnej veci nie je taká, aby Okresný súd o nej rozhodoval už 7 rokov.

Zastávame právny názor, že Sťažovateľovi je postupom Okresného súdu odopierané základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a prejednanie veci v primeranej lehote...

Sťažovateľ vyjadruje svoj súhlas s upustením od ústneho pojednávania v predmetnej veci.»

13. Vzhľadom na uvedené ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

14. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

15. Sťažovateľka sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva upraveného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v jej právnej veci.

16. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

17. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

18. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až

právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak, ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

19. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z čl. 17 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ktorý určuje, že súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb, ďalej z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania (obdobne predtým § 6 a § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016).

20. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna, faktická, prípadne procesná zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (m. m. I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

21. Preskúmaním doterajšieho priebehu namietaného konania pred okresným súdom ústavný súd zistil, že toto konanie nemožno hodnotiť ako právne zložitú a je súčasťou štandardnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov.

22. Správanie sťažovateľa je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Po dôkladnom rozbore zapožičaného súdneho spisu ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka svojím správaním neprispela k priet'ahom v napadnutom konaní.

23. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd po dôkladnom posúdení sťažnosti, obsahu súdneho spisu okresného súdu a vyjadrení účastníkov konštatuje, že okresný súd spôsobil v napadnutom konaní zbytočné priet'ahy nečinnosťou, ako aj neefektívnym a nesústređeným postupom.

24. Neefektívnosť a neúčelnosť v postupe okresného súdu je indikovaná viacerými faktormi. Pozornosti ústavného súdu neunikla skutočnosť, že krajský súd ako odvolací súd v doterajšom priebehu napadnutého konania už dvakrát zmenil, resp. zrušil rozhodnutia okresného súdu. Prvýkrát krajský súd zmenil uznesenie okresného súdu č. k. 11 Cb 72/2011-178 z 25. novembra 2011, ktorým okresný súd nariadil predbežné opatrenie, pričom krajský súd vo svojom uznesení č. k. 31 Cob 3/2012-325 zamietol návrh na nariadenie predbežného opatrenia. Krajský súd v danom uznesení zároveň konštatoval, že okresný súd pri aplikácii § 102 (vtedy platného a účinného) Občianskeho súdneho poriadku postupoval „*nie celkom vhodne*“. Nesprávny postup okresného súdu bol druhýkrát deklarovaný rozsudkom krajského súdu č. k. 21 Cob 152/2014-533 z 30. novembra 2015, ktorým zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

25. Ústavný súd taktiež zaznamenal zjavnú nesústređenosť v postupe okresného súdu aj v tom, že okresný súd pri ukladaní súdneho poplatku za podané odvolanie nesprávne aplikoval zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov a uznesením č. k. 11 Cb 72/2011-503 z 11. júna 2014 uložil súdny poplatok v nesprávnej výške (132,50 €). Následne musel

uznesením č. k. 11 Cb 72/2011-508 z 2. júla 2014 zrušiť pôvodné uznesenie o uložení súdneho poplatku a opakovane uložiť sťažovateľke povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie v správnej výške (99,50 €).

26. V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na svoju rozsiahlu konštantnú judikatúru, z ktorej vyplýva, že nielen nečinnosť, ale aj neefektívna, resp. nesústredená činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (m. m. IV. ÚS 22/02, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011).

27. V súvislosti s dlhotrvajúcimi obdobiami nečinnosti okresného súdu [v roku 2011 trvalo obdobie nečinnosti 5 mesiacov, od februára 2012 do februára 2013 okresný súd nevykonával žiaden procesný úkon, v roku 2016 trvalo obdobie nečinnosti 9 mesiacov, od januára 2017 dosiaľ neboli vykonané žiadne relevantné procesné úkony smerujúce k meritórnemu rozhodnutiu a všetky nariadené pojednávania, ktoré sa mali konať (do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu), boli zrušené], ktoré predsedníčka okresného súdu odôvodňovala dlhodobou práceneschopnosťou zákonnej sudkyne, ústavný súd poukazujúc na svoju ustálenú judikatúru (napr. I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06) pripomína, že skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné priet'ahy v súdnom konaní.

28. Ústavný súd po komplexnom posúdení všetkých okolností daného prípadu z hľadiska predmetu konania, správania sťažovateľky a postupu okresného súdu, zohľadňujúc celkovú dĺžku konania a skutočnosť, že vo veci nie je právoplatne rozhodnuté, dospel k záveru, že v postupe okresného súdu došlo k zbytočným priet'ahom v napadnutom

konaní, a preto rozhodol, že bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výrokovej časti tohto nálezu.

III.

29. Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Pretože ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu, prikázal okresnému súdu, ktorý vo veci aktuálne koná, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výrokovej časti nálezu).

30. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli podľa odseku 1 porušené, primerané finančné zadostučinenie.

31. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadostučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadostučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

32. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti požadovala finančné odškodnenie v sume 1 000 €, ktoré odôvodňovala právnou neistotou a skutočnosťou, že doterajší priebeh konania vykazuje znaky zbytočných prietáhov. Ústavný súd aplikoval zásadu spravodlivosti

a zároveň sa riadil úvahou, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou. Berúc do úvahy všetky uvedené okolnosti, ústavný súd považoval za odôvodnené priznať sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde v požadovanej výške (bod 3 výrokovvej časti nálezu).

33. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

34. Sťažovateľka si uplatňuje trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby. Za dva úkony vykonané v roku 2018 prislúcha sťažovateľke odmena v sume dvakrát po 153,50 € spolu s režijným paušálom v sume 9,21 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky, preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú sumu 325,42 €, ku ktorej bolo potrebné pripočítať 20 % DPH (65,08 €), t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú celkovú sumu 390,50 €.

35. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. júna 2018